

Torek, 19. 5. 2020

Preberi izhodiščno besedilo, nato se loti reševanja nalog. Veliko uspeha.

PRVE SLANE ZNAMKE NA SVETU

(Povzeto po: Primorske novice, 28. 9. 2013.)

Pošta Slovenije je prva pošta na svetu, ki je izdala slane znamke. Na njih so upodobljene živali našega morja: zlati cipelj, črniki, sipa in glavata kareta. Po svetu že obstajajo znamke, ki so posute s puščavskim peskom, z vulkanskim pepelom, s kristali, čokolado itd., znamke, posute s piransko soljo, pa so včeraj prvič predstavili v Piranu. Na včerajšnji predstavitvi so radovedneži znamke oblizovali predvsem po zgornji strani, prvo slano znamko pa so slovesno izročili tudi županu Petru Bossmanu.

Avtor te ideje, gospod Mitja Jančar, iz piranskega filatelističnega društva, je povedal takole: »170 let zatem, ko je izšla prva znamka, kakršne poznamo danes, je težko biti izviren. Hkrati pa si je treba v časih, ko poštni promet upada, izmisliti nekaj

novega. Razmišljali smo o več stvareh, tudi o metodi »popraskaj-povohaj«, pri čemer bi znamke imele vonj po ribah. Pa se nam to ni zdelo najbolj primerno. Nekatere bi vonj po surovih morskih ribah vendarle motil. Ker se te živali ne oglašajo, nismo mogli izdati pojočih znamk. Imamo pa morje, zato je padla zamisel, da bi nanje dali sol.«

Direktor Solin Klavdij Godnič je ob tem zadovoljno dodal: »Sol iz Sečoveljskih solin izvažajo že v več kot 20 držav, te znamke pa jo bodo ponesle tudi v kraje, ki jih sol sicer ne bi dosegla.«

V sodelovanju z Akvarijem Piran so Pošta Slovenije in piranski filatelisti na pomoč poklicali oblikovalca Matjaža Učakarja. Ta je na znamke prenesel štiri morske živali. Tiskarje so poiskali v Franciji, saj je bila potrebna posebna tehnika, pri kateri so znamke posuli s posebej pripravljeno zmesjo, v kateri je bila drobno zmleta sol in posebna smola. To so seveda nanесли na zgornjo stran znamke.

Slane znamke bodo, po predvidevanjih ustvarjalcev te novitete, zanimive predvsem za zbiratelje, čeprav jih bodo v poslovalnicah Pošte Slovenije lahko kupili vsi, ki bodo znamke pač potrebovali za pošiljanje pisem. Vrednosti znamk so od 0,60 do 0,97 evra in jih že od včeraj lahko kupujemo in lepimo na pošiljke. S tem je narejena še ena dobra poteza za promocijo Slovenije po svetu. Nihče pa še ne ve povedati, kako bodo te znamke kljubovale času. Verjetno bodo občutljive na vlago, na njihovo (ne)trajnost pa bo gotovo vplivala tudi sol.

(P. Vidrih)

1. Dopolni spodnje povedi. Pomagaj si z vprašanji pod črtami.

Besedilo z naslovom _____ je bilo povzeto po
(Kateri?)

članku iz _____ . Članek je bil objavljen

(Katerega časopisa?)

(Kdaj?)

Članek je napisal/-a _____.

(Kdo?)

2. S katerim namenom je nastalo besedilo? Obkroži črko pred najustreznejšo trditvijo.

Besedilo je nastalo,

A da bi bralce povabili k nakupu slanih znamk.

B da bi bralce seznanili, da so na tržišču nove in izvirne znamke.

C da bi bralce prepričali, da čim prej kupijo nove znamke.

Č da bi bralce razveselili ob prihajajočih praznikih.

3. Med naslednjimi trditvami izberi tiste, ki so skladne z izhodiščnim besedilom. Obkroži DA, če trditev drži, in NE, če trditev ne drži.

V Sloveniji smo pred slanimi znamki izdali tudi take, ki so posute s puščavskim peskom.

DA

NE

Nove znamke so slane po spodnji in zgornji strani.

DA

NE

Avtor zamisli o novi znamki je Mitja Jančar.

DA

NE

Na novih znamkah je upodobljenih pet morskih živali.

DA

NE

Znamke so nam natisnili v Franciji.

DA

NE

Nove znamke bodo lahko kupili le zbiralci.

DA

NE

4. Odgovori na vprašanja. Pomagaj si z izhodiščnim besedilom.

a) Kaj se je v zvezi z znamkami zgodilo leta 1843?

b) Zakaj se izdelovalci novih znamk niso odločili za znamke z vonjem po morskih ribah?

c) Zakaj je z novimi znamkami zadovoljen tudi gospod Godnič?

5. V prvem odstavku izhodiščnega besedila se skriva krajšava. Poišči jo in jo prepriši ter dopiši, katere vrste je.

V izhodiščnem besedilu je krajšava _____, in sicer je to _____.

V njej je skrajšana besedna zveza _____.

6. Iz naslednjih povedi izhodiščnega besedila izpiši samostalnike in jim določi spol, število in sklon.

Nekatere bi vonj po surovih morskih ribah vendarle motil. Ker se te živali ne oglašajo, nismo mogli izdati pojočih znamk. Imamo pa morje, zato je padla zamisel, da bi nanje dali sol.

Samostalnik	Spol	Število	Sklon

7. Samostalnikom v preglednici določi osnovo in končnico.

Samostalnik	Osnova	Končnica
sol		
(o) znamkah		
(z) Akvarijem		
društvu		

8. V spodnji povedi sta dva osebna zaimka. Izpiši ju in določi, namesto katere besede/besedne zveze stojita.

Sol iz Sečoveljskih solin izvažajo že v več kot 20 držav, te znamke pa jo bodo ponesle tudi v kraje, ki jih sol sicer ne bi dosegla.

Zaimek _____ stoji namesto besede/besedne zveze _____,

zaimek _____ pa nadomešča besedo/besedno zvezo

_____.

9. V zapisani povedi sta uporabljena dva števnik. Poišči ju in ju vpiši na pravo mesto v preglednico.

170 let zatem, ko je izšla prva znamka, kakršne poznamo danes, je težko biti izviren.

Glavni števník	
Vrstilni števník	

10. Števníke, napisane s števílko, zapiši z besedo, tiste, ki so zapisane z besedo, pa s števílko.

170 _____

2013 _____

28. _____

petsto petnajst _____

tisoč osemsto triinštirideset _____

stosedeminsedemdeseti _____

1901 _____

11. V naslednjih povedih v premem govoru zamenjaj zaporedje spremnega stavka in dobessednega navedka.

Gospod Mitja Jančar je povedal: »170 let zatem, ko je izšla prva znamka, kakršne poznamo danes, je težko biti izviren.«

»Znamke bodo sol ponesle v tuje države!« je vzkliknil gospod Godnič.

Filatelisti so se vprašali: »Zakaj ne bi znamk posuli s soljo?«

12. Uredi zapis premega govora, tako da vpišeš manjkajoča ločila in popraviš začetnice.

Pirančani so na predstavitvi navdušeno vzklikali to pa je promocija za naš kraj

Tudi morske živali so dobra izbira je dodal piranski župan

13. Povedi v premem govoru pretvori v odvisni govor.

Gospod Mitja Jančar je še dodal: »Pa se nam to ni zdelo najbolj primerno.«

»Znamke bodo glas o Piranu ponesle daleč po svetu,« so povedali domačini.

14. Odvisni govor spremeni v premega.

Filatelisti so se spraševali, zakaj se še nihče prej ni domislil takih znamk.

Solinarji so povedali, da bo njihova sol zdaj bolj znana.

15. Zamisli si, da greš na pošto kupit slano znamko. Napiši pogovor med tabo in poštno uslužbenko. Pomagaj si s podatki iz izhodiščnega besedila. Vsak/-a od vaju naj spregovori vsaj trikrat.

a) Podčrtaj.

Besedilo, ki ga bom tvoril/-a, bo [uradni pogovor](#)/[neuradni pogovor](#).

REŠITVE:

1. Prve slane znamke na svetu; Primorskih novic; 28. 9. 2013; P. Vidrih

2. B

3. NE, NE, DA, NE, DA, NE

4. a) Izšla je prva znamka.

b) Lahko bi se zgodilo, da komu ta vonj ne bi prijal.

c) Godnič je zadovoljen, saj bodo znamke sol in Sečoveljskih solin ponesle tudi v kraje, ki jih sol sicer ne bi dosegla.

5. itd., okrajšava, in tako dalje

6. vonj: m. spol, ed., I; ribah: ž. spol, mn., M; živali: ž. spol, mn., I; znamk: ž. spol, mn., R; morje: s. spol, ed., T; zamisel: ž. spol, ed., I; sol: ž. spol, ed., T

7. sol- -ø; znamk- -ah; Akvarij- -em; društv- -u

8. jo, sol (iz Sečoveljskih solin); jih, kraje

9. glavni števnik: 170; vrstilni števnik: prva

10. 170 – sto sedemdeset; 2013 – dva tisoč trinajst; 28. – osemindvajseti; petsto petnajst – 515; tisoč osemsto triinštirideset – 1843; stosedeminsedemdeseti – 177.; 1901 – tisoč devetsto ena

11. »170 let zatem, ko je izšla prva znamka, kakršne poznamo danes, je težko biti izviren,« je povedal gospod Mitja Jančar.

Gospod Godnič je vzkliknil: »Znamke bodo sol ponesle v tuje države!«

»Zakaj ne bi znamk posuli s soljo?« so se vprašali filatelisti.

12. Pirančani so na predstavitvi navdušeno vzklikali: »To pa je promocija ta naš kraj!«

»Tudi morske živali so dobra izbira,« je dodal piranski župan.

13. Gospod Mitja Jančar je še dodal, da pa se jim to ni zdelo najbolj primerno. Domačini so povedali, da bodo znamke glas o Piranu ponesle daleč po svetu.

14. Filatelisti so se spraševali: »Zakaj se še nihče prej ni domislil takih znamk?« Solinarji so povedali: »Naša sol bo zdaj bolj znana.« (Vrstni red spremnega stavka in dobeseidnega navedka je lahko tudi obrnjen.)

15. a) Po smislu, npr.:

A: Dober dan.

Poštna uslužbenka: Dober dan. Želite?

A: Slišal/-a sem, da so na prodaj slane znamke. Ali to drži?

Poštna uslužbenka: Prav danes zjutraj smo jih dobili. Res so lepe in res so slane! Ali vam jih pokažem?

A: Prosim, ja. Rad/-a bi kupil/-a tisto, na kateri je sipa.

Poštna uslužbenka: Izvoli, tu je. Stane 0,5 evra.

A: Izvolite denar in najlepša hvala. Na svidenje.

Poštna uslužbenka: Na svidenje.

a) uradni pogovor

TOREK 19.5.2020 6A, 6B

Si že kdaj bil na Finskem? Jaz nisem. Si že kdaj spoznal koga iz Finske?

Hmm...morda pa bi bilo zanimivo. Poglej si pogovor z dvema Fincema, ki sta zaradi Korone obtičala v Sevnici. Ja, v SEVNICI! 😊 Posnetek je nastal v petek 15.5.2020.

Dobro si oglej posnetek, saj te v četrtek čaka kahoot na to temo- sicer pa bo posnetek na youtube kanalu dostopen tudi v četrtek.

1. Potrebuješ tablico/računalnik/telefon z zvočnikom:

1.del: <https://www.youtube.com/watch?v=V-qfPt8m-Zo&t=34s>

2.del: https://www.youtube.com/watch?v=f-jcx_4aNvk&t=5s

Po želji še 3.del: <https://www.youtube.com/watch?v=urmYn23UI-Q&t=18s>

Lep pozdrav

MAT 6 PROSTORNINA

Učenci,

se še spomnite, ko ste se igrali s kockami in sestavljali telesa različnih oblik.

V današnji uri se bomo vrnili v tiste čase...

Zapomnite si: vsako telo zavzema svoj prostor. Pravimo, da ima prostornino. Prostornino (volumen) označimo z veliko črko **V**.

Telesom že znate določiti prostornino z merjenjem ali s preštevanjem enotskih kock. Preštevanje, opazovanje in primerjanje bo osnova današnje ure.

Preberite gradivo v učbeniku na strani 196–197 ter izpišite definicijo.

Rešite naloge v učbeniku – stran 197 / 13–18.

Ne pozabite pregledati rešitve nalog petkove učne ure.

1. naloga:

$$a = 2 \text{ cm} \rightarrow P = 24 \text{ cm}^2 = 0,24 \text{ dm}^2$$

2. naloga:

$$72 \text{ cm} : 12 = 6 \text{ cm}; \rightarrow P = 216 \text{ cm}^2$$

3. naloga:

$$a = 4 \text{ dm}, b = 3 \text{ dm} \rightarrow p = 12 \text{ dm}^2$$

$$\text{kocka: } a = 8 \text{ cm} \rightarrow P = 384 \text{ cm}^2 = 3,84 \text{ dm}^2$$

$$\text{Odpadni papir: } 8,16 \text{ dm}^2.$$

4. naloga:

$$a = 8 \text{ dm}, b = 6 \text{ dm}, c = 5 \text{ dm} \rightarrow P = 188 \text{ dm}^2$$

5. naloga:

Odgovor c.

Učiteljica Marijana